

Nainen Neuvosto-Venäjällä

Tri Alfons Goldschmidtin päiväkirjan-lehtiä Venäjänmatkalta keväällä vuonna 1920.

Tässä bulevardipuistossa, tällä pitkällä lehväreunaisella virkistystietä ei räjähtelee pommit, pamahtelee pyssyt, eikä leimua diktatuurin katse. On hyvin rauhaisaa tällä bulevardilla. Parit käyskentelevät, puunasotilaat kulkevat, ihmiset astelevat yli puiston työstä tullessaan. Leikkiä lasketaan, kysymyksiä pohditaan, salakauppiasta kuiskitaan ja naisia rakastetaan. Vapaana kävelee ja istuu Moskovan kansalainen kaupunkinsa ruskeanvihreässä puistoyössä. Yksin ja parittain, vakavana ja iloisen, huolissaan ja rintadystyissä.

Ei mitään remua. En missään maailman kaupungissa ole kävelypuistoa. En missään maailman kaupungissa (ja olen nähnyt niitä koko joukon) ole nähnyt naisia niin siiveellisinä (romanttisesti puhuen). Ei ole ammattinaisia enää Venäjällä. Ennen vallankumousta oli tilaston mukaan (joka kylläkin oli Venäjällä hyvin epäluotettava) Moskovan kauduilla 160,000 katunaisista. Ne ovat kadonneet. Jos joku tavataan lähetetään hänet työpataljoonan. Prostituoitujen poistaminen, viipymätön poistaminen, niiden vetäminen työtekevään yhteiskuntaan on luonnollinen sosiaalinen vaatimus. Se on ihmisyyksivaatimus, kapitalistivastainen vaatimus, ja myös terveysvaatimus. Sukupuolitaudit kuuluvat (katso bolshevikin ohjelmaa) yhteiskunnallisiin tauteihin, kuten tuberkuloosi ja juomahimo. Venäjän kommunistipuolueen ohjelma, joka on hyväksytty sen 8:nnessä kokouksessa, vaatii osastossaan "Kansanterveyden turvaamisen" taistelua yhteiskunnallisia tauteja (kuukotautia, sukupuolitauteja, juomahimoa y. m.) vastaan.

Rakkaus ei ole Venäjällä lakannut. Se on ilmeinen niin kuin tyhmyys. Mutta naisten kommunisoiminen prostitutioiden kautta on lakannut. Silti ei "kauppattava rakkaus" ole vielä henkeään heittänyt. Niin pian se ei käy. Yhä vieläkin Venäjällä, yhä vielä Moskovassa rakkautta ostetaan ja myydään. Se on sen loppuilla. Se on jo kuolemassa ja kuolee. Ammattinaiset on poistettu. Mutta verhottuja ammattinaisia, varsinkin naimisissa olevia ammattinaisia ei voi kolmessa vuodessa hävittää. Vielä on raskasta puutetta Moskovassa, ja raskas puute murtaa naisen ylpeyden. Niinpä on yhä yhteiskunnallista rakkausturmelusta. Naiset valittavat sitä minulle Moskovassa. He yllistivät sydämestään Neuvostohallituksen suurta tekoa, kun se on poistanut katunaiset, ja he toivoivat pikaista puutteen lievennystä, jotta katoaisi rakkauden turmelminen.

Jos olisi vielä vallalla naisten kommunisoiminen kuten ennen, niin bulevardilla sen huomaisi. Sillä Moskovan Teatterilaukealla ja bulevardilla kauppassivat ennen itseään kommunisoidut naiset. Se alka on ohi. Vaikka tahtoisit tuomita ja vihata kaikkia Neuvostohallituksen tekoja, tätä tekoa täytyy liberaalisen ihmisyyshaaveilijankin kehua. Se kyllä tekee hänen tuohunsa tarpeettomaksi, mutta se on hänen ohjelmassaan. Naiskauppa on kadonnut, himo-orjuus väistynyt, naisen ylpeys pääsee voitolle. Kerron vain mitä näin. En enempää enkä vähempää. Minun täytyy tätä yhä uudelleen vakuuttaa, sillä muutoin luullaan, että olen tendenssiheittäjä.

Siis Moskovan bulevardilla käyskennellään, nauretaan, koreillaan ja keimaillaan, eikä siellä vihukka luodit, ei lehtelee pommit eikä karkeat vangitsemiskourat iske ihmisvirtaan,

kaikki on arvokasta ja rauhaisaa.

Minä sanoin jo, että ei täällä hilvisele katunaisia. Ei päivällä eikä yöllä. Yölläkin ovat Moskovan kadut sellaisista puhtaasti. Ei täällä vihjailla eikä isketä silmää, ei houkutella sylleikkuteluilla. Sellaisia basilleja en havainnut Moskovassa. En päivällä enkä yöllä.

Yö ei ole pimeä Moskovassa. Ei se ole valoisa yö niinkuin Vjatkaassa, Helsingissä tai Suomen saaristossa. Eikä se ole hämy-yö. Mutta se ei ole myöskään musta, ei ole musteyö. Se on puolrusottava yö.

Vain harvat lyhdyt loistavat kaduilla. Yö on valaistu Moskovassa. Myös bolshevikkiyö. Moskovan yön valaiseminen ei ollut mikään porvarillisen valon monopoli. — Klo 10 jälkeen tyhjenevät teatterit, konsernit, luentosalit. Mutta perhehuoneissa on vielä eloa, ja bulevardilla alkaa vasta ilo oikein. Klo 1 mennessä on kaikki hiljennyt Moskovan ruskeanvihreässä yössä ja kaduilla.

Klo 10 laski toukokuussa Moskovan aurinko. Autuas aurinko. Mutta vielä se kimaltelee kaikissa kupoleissa, sen kuvastimessa on tuhansia taitepintoja. Taivaankaarenvärit säteilevät päiväaluskussa naisten kultapeileistä. Se on värikäs aurinko, ennen laskuaan vielä kerran nouseva aurinko, se nousee Moskovan tuhansissa kupoleissa.

Jokainen nainen voi puhuttelematoman kulkea läpi Moskovan yökattujen. Miss Harrison, rohkea mallimankirjeenvälittäjä, meni joka ilta klo 11 alkaen Ulkoasiainvirastoon. Noin klo 2 yöllä tai myöhemmin tuli hän sieltä. Hän kertoi kerran päivällispöydässämme: Berliinissä puhutteli minua monokkelliherra, aivoja myöten silitetty, kädelleuutellija, sormenpäillätervehittäjä, käsivarentarjooja. Minä valmistin, niin kertoi neiti, hänelle tappion Riennoportilla. Moskovassa, sanoi hän, ei kukaan ole minua puhutellut, ei katseellankaan. Niin sanoi minulle amerikkalainen, joka panee kohteliaisuudelle arvoa. Hän lupasi kertoa sen maanmiehilleen, ja varsinkin maansa naisille. Se on totta eikä juttua. Ei ole täällä Anhaltin asemaa, ei Friedrichstrassen, ei Kurfürstendammiä*; yöt rauhalliset, vaurattomat, hienotunteiset ovat Moskovan yöt.

*) Berliinin "kalastuspaikkoja". Suom.

BERKELEY, CALIF.

On sitä juhlittu oikein eri tavalla nykyään Berkeleyssä. Niin, ne ukkojen juhlatan ne oli, jotka tahtoivat väsyttää vähemmän. Paljon niistä puhuttiinkin jo etukäteen, ja oltiin niistä aineellista tuloakin koko sievonon summa. Puhdas jäännös \$549.20.

Mitä nyt sanotte akat, häh? Ukot kohottikin kolminkertaisen eläkönhuudon itsellensä. Niin eläkää "Ukot" vaan, sitä minäkin toivon.

Mutta juhlat ei lopu Berkeleystä, vaikka ukkojen juhlat onkin loppuneet. Sillä ukottoman yhdestoista hetki lähestyy, ja se on silloin tehtävä viimeinen ryntäys. Me ukottomat olemme sellaista ilosta joukkoa, ja pistämme toimeksi hienon hilpeät "kuutamotanssit" tämän vuoden viimeiseksi illaksi, eli 31 p. joulukuuta. Muistakaa silloin kaikki poikalapset saapua läheltä ja kaukaa Toverituvalle mainittuna iltona, valmistautuakaa myös vastaanottamaan kaikki ne tarjoukset mitä kukin kohdallensa saa.

Varoitan myös akkoja, vartiokkaa visusti ukkojanne, ettei ne vaan kompastuisi ukottomain jalkoihin, sillä hetki on sen kaltainen, tämän vuoden viimeisenä iltona.

Mutta ennen ukottomain juhlaa on suuri näytännöiltä jouluk. 26 p. Sil-

loin Toverituvan näyttämöllä on nähtävänä "Ikuinen kaupunki", kymmenessä eri näytöksessä. Huomaatte kai, että se on jo jotain suurempaa, mitä ennen on tällä näyttämöllä nähty. Alkaa unohtako tätä tilaisuutta, se alkaa täsmälleen kello 4. Tikeit ovella on \$10.00, etukäteen 75 senttiä. Jokainen hommatkaa tiketti ajoissa, sillä viimeisellä viikolla ei arneta enään alennuksella.

Marraskuun aikana yhtynyt osastomme uusia jäseniä yhdeksän: August Eko, Aino Mikkola, Alfred Talso, Sigrid Hammaren, Victor Kari, Tyyne Holma, Toivo Kurri, Helen Hill ja A. Salminen, joka nuoren ikänsä tähden on hyväksytty jäsenkokelaaksi. Tervetuloa joukkoomme, taistelurintamamme on laaja.

Joukostamme pois muuttaneet on toverit: Maiju ja Oscar Johnson. Parhainta innostusta uudella paikkakunnalla. — Salma.

DETROIT, MICH.

Taas ovat kesäkuumat loppuneet ja tilalle on tullut kolkko kylmä syksy. Talvi on jo ovella. Nälkä ja kurjuus uhkaa kymmeniä tuhansia ihmisiä täällä. Useat tehtaajat ja työalat ovat olleet sulettuna jo monta viikkoa. Ainoa millä alalla on työvoimia lisätty, on järjestyksen pito. Niin, tarvitaanhan heitä... Ihmisillä ei ole työtä eikä ruokaa, ja pitää vain elää. Kun ei ole vapaata ylöspitoa, täytyy ottaa sieltä missä on.

*Eräs yhdeksäntoista vuotias poika (nimestä päättäen suomalainen) oli mennyt viime viikolla eräeseen ruokalaan, missä on ollut ennen työssä. Vatsa oli tyhjä, eikä ollut tietoaakaan ruuasta. Oli laittanut itselleen hyvän aterian ja sen jälkeen asettanut lepäämään. Poika joutui toestaan kaupungin ruokalaan. Sen joutuu tänä talvena moni muu tekemään, jos ei pääty päivään. Täällä on paljon työttömyyttä ja palkkoja lasketaan. Parin vuoden ajan ovat palkat olleet vähän paremmat entistä. Työläisetkin ovat voineet hieman paremmin. Tästä porvarit meteliä pitävät. Työläisetkin kun muka ajavat autoilla ja puukevat itsensä hyvin, että ei enää tunne kuka on herra kuka ei. Eräissä Detroitin lehdeissä kirjoitti joku, että palvelijain pitäisi on kolme luokkaa. On nimittäin harvoja, jotka voivat työläisilleen maksaa kalliimman palkan, toiset voivat maksaa vähän ja kolmannet ainoastaan voivat antaa asunnon ja ruuan. Tätä viimeistä palkkaa on tarjottu tehdas ja konttori työille, kun ei heillä ole

kokemusta taloustöissä. Eikö olekin somaa? Me työläiset vaatikaamme työstämme palkkaa, eikä vain arpaloja. Emme pyydä armoa vaan oikeutta. Nyt näkyvät tarjoavan palvelijattarille 10—12 dollaria viikolta. Putoaa siinä silloin joku dollari. Päivätyöhön näkyvät pyrkivän 45c tunti. Palkka on ollut kevästä asti 50c tunti, eli neljä dollaria ja lisäksi katuvaunu raha.

Kun miehiä on joutunut työttömäksi, niin vaimot koettavat ansaita ainakin leipärahat. Paikanvälitystoimiot ovat ihmisiä täynnä. He pyrkivät työhön toinen toistaan halvemmalla ja siten itse suorastaan alentavat palkkoja.

Eräessä työpaikassa, jossa miehille maksettiin 70c tunti, pantiin miehet työstä pois ja otettiin naiset tilalle 40 sentin tuntipalkalla. Niin ne vain palkat alennetaan.

Osaston toiminta on vilkkaassa käynnissä. Näytelmävoimistelu- ja lauluseurat sekä soitokunta yrittävät parastaan. Lauluseuraan tarvittaisiin lisää laulajia, sellaisia, jotka ottavat harjoitukset vakavalta kannalta ja jättävät hullutellut toisiin aikoihin.

Lopetan siinä toivossa, että jo ensi vuonna saataisi vakituinen kirjeenvaihtaja ja innokas asiamies Toverittarelle. Täällä on paljon naisia, joille ei tule Toveritar ja tuskin tietävät, että sellaista on olemassakaan. Uskon, että jos he tietäisivät, miten hyvä ystävä Toveritar on, niin he heti ensi tilassa tilaisivat sen itselleen. Hauskaa vuoden jatkoa Toverittaren lukijoille.

Toverituvalla, Emilia Hiironen.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA 5
LÄÄKEKIRJA—No. 5

Sillä on yli 25 vuoden ja naisten tautila sell. tettiin. Kuten myöskin täydellinen hoito suomalaisista kotilääkkeillä. Mistä jokuin voi itse valita sopivan lääkkeen tautilleen, samaten myöskin lääkkeiden hinnat y. m.
Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan suomalaisia valmistajia, joita Suomessa on jo käyttetty monia kymmeniä vuosia.
Tämän kirjan saatto vapaasti ja pitkiä sen alla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvittette, varokaa huumantilääkkeitä ja huumaukkeitaita.
—Lignellin Apteekki on suuri—
—Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

SÄKENIÄ

Tilakkaa nyt, ettei enään unohdu. Säkeniä on yleisesti arvokkuudeltaan tunnustettu tarkoitustaan vastaavaksi julkaisuksi. Ainoa laatuaan. Mielenkiintoisia tietoja Venäjältä. Hinta \$2.00 vuosi.

RAIVAAJA,

Box 468, Fitchburg, Mass.

Rahanlähettäjäille!

Kansalaisillemme maksamme dollareista
KORKEIMMAN HINNAN.

Yllämainittua tapaa seuraten me maksamme dollarista

SMK. 40.00

Lähetyskustannukset 25 senttiä postiteitse, \$3.50 sähköiteitse.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r. l.

Ainoa asiamiehemme Suomessa, vastaan kauttamme lähetetyistä rahoista.

HELANDER & NEKTON
PRIVATE BANKERS,

Woolworth Bldg., Room 1104. 233 Broadway, New York City.